

LÆSEVEJLEDERNETVÆRK

– Læsevejlederbreve 4, juni 2021

Kære læsevejleder

Dette brev byder på lidt af hvert. Det har fokus på ordblindhed og indsats for både elever og skole på dette område. Det deler et frit tilgængeligt materiale til brug i indskolingen – og så glæder vi os til at se jer igen i forskellige sammenhænge 😊.

Læs om:

- Mødes vi til NVL's genåbningskonference og temadage?
- Et netværk for unge ordblinde
- Styrk motivationen blandt elever i læsevanskeligheder gennem en kommunal indsats
- Drøft og tilrettelæg din læse- og skriveundervisning i dit indskolingsteam.

Mødes vi til NVL's genåbningskonference og temadage?

Vi har savnet at mødes til fysiske arrangementer – det er ligesom ikke det samme med et webinar. Vi har derfor straks inviteret til genåbningskonference tirsdag d. 31. august 2021, da pandemien er dejligt nedadgående. På konferencen vil vi sætte fokus på flere af centerets projekter, for selv om meget har været lukket ned i den sidste tid, har vi, ligesom jer, ikke ligget på den lade side – og meget er lykkedes. Konferencen afholdes på Campus Carlsberg i København. Der er åbent for tilmelding, men begrænset deltagerantal. Du finder program og tilmelding [her](#).

Vi afholder desuden temadage om undervisning af elever i læse- og skrivevanskeligheder. Der er ikke flere ledige pladser, og der er venteliste, men vi håber på at kunne udvide deltagerantallet, hvis der også er ro på pandemien omkring d. 1. september 2021. Er du på venteliste, så vil min kollega Jacob Spangsberg kontakte dig – og er der herefter frie pladser, så vil der blive åbnet for tilmelding igen i [København](#) og i [Aarhus](#).

Vi er desuden i gang med at planlægge de næste temadage, som afholdes i uge 3, 2022. Om mandagen i København og om fredagen i Aarhus. Temaet er her forebyggende indsats for elever med ordblindhed eller i andre læse- og skrivevanskeligheder. Disse temadage vil også i første omgang blive udbudt med halvt deltagerantal og venteliste, så vi forhåbentlig kan gennemføre dem

Humletovet 3
1799 Vesterbro
+45 4189 9090

info@videnomlaesning.dk
videnomlaesning.dk

trods diverse corona-varianter. Program og tilmelding kommer efter sommerferien.

Et netværk for unge ordblinde

Har du elever, eller kender du nogle ordblinde unge, som savner et fællesskab med ligesindede? Ordblindeforeningen har oprettet et lukket netværk/Facebook-gruppe for unge ordblinde. Det er *DU – Dysleksi Ungdom*, som står bag siden, hvor de vil informere om blandt andet arrangementer og projekter – og åbne for en tættere dialog. Netværket er for unge mellem 16-30 år og kræver medlemskab af DU (200 kr./årligt).

Link til [Facebook-gruppe](#). Link til [DU og medlemskab](#).

Styrk motivationen blandt elever i læsevanskeligheder gennem en kommunal indsats

Hanne Mette Kristensen er ansat som læsekonsulent i Aarhus Kommunes specialiserede læse- og ordblindeindsats Kompetencecenter for Læsning (tidligere Aarhus Kommunes PPR). Hun har været proceskonsulent i Aarhus Kommunes projekt på Rundhøjskolen om [en forstærket indsats for ordblinde i udskolingen](#). Samtidig har hun læst en master i læreprocesser med speciale i forandringsledelse og arbejdsmiljø, hvor hun teoretisk har forholdt sig til sine projekterfaringer i sit afsluttende masterprojekt *Evaluation Capacity Building – vejen til "En styrket indsats for elever i læsevanskeligheder?"*. Her har hun udviklet en model for anvendelse af evaluering med fokus på at understøtte motivation og aktiv deltagelse i læringsfællesskaber for elever i læsevanskeligheder. Hun rejser desuden spørgsmålet om, hvorvidt modellen også er et bud på, hvordan en skole/kommune kan styrke arbejdet med en kommunal ordblindeindsats. Hanne Mette har interviewet elever om deres oplevelse af motivation og deltagelse i læringsfællesskabet – og hun vægter elevernes stemme højt i sine analyser.

Projektets vigtigste fund på elevniveau er blandt andet, at:

- evaluering skal bruges formativt.
- når progression er tydelig, betyder dét, de andre kan, mindre.
- elever, som er vant til at tale om dét, der er svært, udviser højere grad af indre-styret motivation.
- ikke alle elever med særlige behov har samme behov.

På det organisatoriske niveau er projektets vigtigste fund for eksempel, at:

- elev-samtaler er et samspil med potentiale for læring (for elev, lærer, organisation).
- evaluering bygger på samarbejde, adgang til specialiseret viden og viden om, at data kun er en del af sandheden.
- alle lærere kan skabe inkluderende læringsmiljøer, når de snakker med eleverne om hvordan, og når de har nogen at spørge om dét, de ikke ved.

- en model med sammenhæng mellem ambition, handling og strategi synes anvendelig i arbejdet med at forbedre læringsmiljøet for elever i læsevanskeligheder.
- det giver mening at spørge/inddrage eleverne i forbindelse med organisatoriske forandringer.

Læs hele Hanne Mettes masterprojekt [her](#).

Drøft og tilrettelæg din læse- og skriveundervisning i dit indskolingsteam

Ønsker du at sætte fokus på din skoles undervisning i indskoling, får du flere nye (ny)uddannede kolleger efter sommerferien, eller trænger du til lidt input om literacyundervisning i indskoling? Jørgen Frost og Lis Pøhler har her i foråret udarbejdet fem studiehæfter, som måske kan inspirere dig i dette arbejde. Studiehæfterne beskæftiger sig med hvert sit tema, og de indeholder både overordnet teori, konkrete forslag til praksis og opgaver, der lægger op til refleksion og dialog. De kan alle frit downloades.

[Hæfte 1: Literacy før skolestart](#) handler om den tidlige og forebyggende indsats i forhold til barnets literacy. Her præsenteres blandt andet en model for det enkelte barns læring på området samt et iagttagelseskema med fokus på fem læringsdimensioner, som må medtænkes i pædagogisk praksis. Hæftet henvender sig primært til pædagoger og børnehaveklasselærere, idet der er fokus på barnets første skrive- og læsefærdigheder.

[Hæfte 2: Sprog og skrivning](#) har også fokus på 4-6-årige børns literacy. Målet er at sætte børnene 'på sporet' af strategier, som kan føre dem ind i skriftsproget og være et fundament i deres egen skrivning. Du finder i dette hæfte blandt andet en planche med disse strategier, ideer til en uformel registrering af det enkelte barns skriftsprogsudvikling i disse år samt et kort LTG-forløb (LTG er Ulrikka Leimars metode, hvor Læsning baseres på Talens Grund).

[Hæfte 3: Aktivitet og fordybelse](#) beskriver, hvordan undervisning kan tilrettelægges, så eleven aktivt bruger tale- og skriftsproget og har en reel mulighed for fordybelse. I hæftet guides til, hvordan eleverne kan opdeles i fire differentierede elevgrupper, og hvordan en værkstedsundervisning kan tilrettelægges. Ligeledes findes der her en skitse til et undervisningsforløb om *Peter Plys* og til et om leg med bogstavernes navn, form og lyd på basis af Halfdan Rasmussens alfabetsange/-rim. I undervisningsforløbene arbejdes fra helheden (den fælles tekst eller oplevelse) til detaljeniveau og tilbage til konteksten, så eleverne får en nuanceret og udvidet forståelse. Hæftet henvender sig til pædagoger og lærere i indskoling.

[Hæfte 4: Hjælp eleven på vej!](#) handler om, hvordan pædagogen og læreren må have fokus på alle børns literacyudvikling. Her præsenteres et læringshjul, som illustrerer, hvordan den pædagogiske praksis hele tiden skal have fokus på at konsolidere det, som barnet kan, og samtidig udfordre og invitere til at lære nyt. Pædagogen/læreren opfordres til at fordele børnene i forhold til, om deres læsning er primært logografisk, fonologisk eller ortografisk for så at overveje de

oplistede tegn på sproglig usikkerhed i dagtilbuddet eller i 0.-1. klasse. Der gives desuden fif til, hvordan børnenes læring kan stilladseres.

[Hæfte 5: Undervisning og evaluering](#) opfordrer til en uformel dialogbaseret evaluering, som indgår i og præger den daglige undervisning. Der præsenteres en tidlig læse- og skriveaktivitet over eventyret *De tre bukkebruse*, og denne aktivitet fungerer samtidig som iagttagelsesmateriale i forhold til elevens literacykompetencer. I hæftet findes desuden en overskuelig oversigt over karakteristika af elevens skriveudvikling og et notatark. Målgruppen er undervisere i indskoling, men undervisningsformen kan med fordel også anvendes på mellemtrinnet.

Studiehæfterne er udarbejdet i tilknytning til Jørgen Frosts bog [Mærk sproget – Skriv og læs!](#), så søg evt. mere inspiration her.

Du ønskes en dejlig sommer og snart god sommerferie.

De bedste hilsner fra alle i centeret
Kirsten

